

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Antonina Ivașciuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Ciorbaia și Victor Ciorbîi împotriva Gospodăriei Țărănești „Meșina Valeriu Constantin” și Irinei Meșina cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, s-a admis apelul declarat de către Valeriu Meșina, în interesele Gospodăriei Țărănești „Meșina Valeriu Constantin” și Irina Meșina, s-a casat hotărârea din 12 iunie 2018 a Judecătoriai Edineț, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri,

constată :

La 07 octombrie 2015 Nadejda Ciorbaia și Victor Ciorbîi s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva GT „Meșina Valeriu Constantin” și Irinei Meșina, prin care au solicitat încasarea datoriei în sumă de 8500 euro (echivalentul a 157 253,40 lei) achitați în contul procurării sistemului de irigare, a sumei de 234 205 lei achitați în contul procurării tractorului, a sumei de 2523,10 lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile executorului judecătoresc și suma de 12 625,95 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat.

În motivarea cererii reclamantii au indicat că în anul 2010 au aflat despre existența Proiectului Creșterii Producției Alimentare din contul Programului Japonez 2 KR, care are ca scop facilitarea accesului producătorilor agricoli autohtoni cu mijloace financiare limitate la tehnica agricolă performantă. Astfel, beneficiarii tehnicii agricole rambursează costul utilajului agricol în trei rate în decurs de doi ani,

maxim patru ani, la dobânda zero, totodată, cu obținerea unui grant nerambursabil acordat de Guvernul nipon.

Pentru a beneficia de proiectul 2KR era necesar întrunirea mai multor condiții, însă, din cauza că nu întruneau condițiile stipulate în proiect, în special vârsta până la 30 ani, s-au adresat către GȚ „Meșina Valeriu Constantin” să beneficieze de proiectul în cauză, care întrunea toate condițiile de eligibilitate ale Proiectului Creșterii Producției Alimentare din contul Programului Japonez 2KR.

Au convenit ca GȚ „Meșina Valeriu Constantin” să beneficieze de Proiectul Creșterii Producției Alimentare din contul Programului Japonez 2KR, cu înțelegerea că potențialul beneficiar al creditului 2KR va înainta către Unitatea de Implementare o cerere privind intenția de a procura tehnica agricolă, numărul de unități și denumirea tehnicii, care urmează a fi achitate în rate.

Au menționat că s-a convenit ca GȚ „Meșina Valeriu Constantin” să procure tractorul de marca Belarus 82.1 pentru care ei vor rambursa costul tractorului în trei rate, iar el, în final, va primi grantul acordat pentru acest proiect.

Pentru ca GȚ „Meșina Valeriu Constantin” să întrunească condițiile stipulate în proiectul 2KR, i-a fost donat la 02 aprilie 2010 lui Valeriu Meșină terenul cu destinație agricolă cu suprafața de 1,9410 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului XXXXX, raionul XXXXX .

Au mai indicat că una din condițiile proiectului menționat supra, consta în acoperirea de către GȚ „Meșina Valeriu Constantin” a riscurilor de gaj. Pe motiv că GȚ „Meșina Valeriu Constantin” nu dispunea de bunuri necesare, în anul 2010 au procurat de la Ion Livadaru sistema de irigare de model „BAUER RAINSTAR T-75-350 TY”, produs în Austria, nr. de înmatriculare XXXXX, culoare gri, șasiul nr. XXXXX, anul producerii 2005 la prețul de 8500 euro, echivalentul a 157 253 lei, fiind înregistrat pe numele GȚ „Meșina Valeriu Constantin”.

Dat fiind faptul că sistemul de irigare nu acoperea riscul de neplată, au devenit debitori ipotecari, fiind depuse în gaj casa de locuit individuală cu suprafața de 132,3 m.p., construcții accesorii (bucătăria de vară) cu suprafața de 30,8 m.p., construcții accesorii (șura) cu suprafața de 20 m.p. și terenul aferent construcțiilor cu suprafața de 0,3077 ha, amplasate în com. XXXXX, raionul XXXXX.

A menționat că pentru tractorul procurat a fost rambursată suma creditului de 234 205 lei, conform graficului stabilit, iar suma de 53 675 lei ca porțiune de grant a fost încasată de la GȚ „Meșina Valeriu Constantin”, după cum a fost înțelegerea.

GȚ „Meșina Valeriu Constantin” a primit grantul, însă a refuzat de a le preda tractorul și sistema de irigare, costul cărora a fost achitat de ei.

Prin decizia din 27 septembrie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a aplicat sechestrul pe bunul imobil, apartamentul nr. XXXXX din mun. XXXXX, str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX ce aparține cu drept de proprietate lui Valeriu Meșina și Irinei Meșina. (f.d. 140-146, vol. II)

Prin hotărârea din 12 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Ciorbaia și Victor Ciorbii. S-a încasat în mod solidar de la Valeriu Meșina și Irina Meșina în beneficiul Nadejdei Ciorbaia și lui Victor Ciorbii suma de 144 480 lei achitați în contul procurării tractorului de model Belarus 82.1 și cheltuielile de judecare a cauzei în mărime de 3434,40 lei. S-a respins pretenția Nadejdei Ciorbaia și a lui Victor Ciorbii

cu privire la încasarea de la Valeriu Meșina și Irina Meșina a sumei de 8500 euro în contul procurării sistemului de irigare de model „Bauer Rainstar T-75-350 TY”, a sumei de 119 725 lei achitați în contul procurării tractorului de model Belarus 82.1, a sumei de 2523,10 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru serviciile executorului judecătoresc și suma de 9191,55 lei cu titlu de cheltuieli de judecată ca neîntemeiată. S-a menținut măsura de asigurare aplicată prin decizia din 27 septembrie 2017 a Curții de Apel Bălți asupra bunului imobil apartamentul nr. XXXXX din mun. XXXXX, str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX ce aparține lui Valeriu Meșina și Irina Meșina cu drept de proprietate. (f.d. 241, vol. II, f.d. 8-14, vol. III)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de fond a reținut că simpla invocare că GȚ „Meșina Valeriu Constantin” a devenit beneficiarul de drept al Proiectului Creșterii Producției Alimentare din contul Programului Japonez 2KR, pe când beneficiarii reali, dar secreți ai acestui proiect urmau a fi Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia nu constituie temei de admitere a cererii, ori ei nu au concretizat care acte juridice le consideră simulate și nu au solicitat anularea acestora.

Cu referire la pretenția reclamanților privind încasarea sumei de 8500 euro cu titlu de datorie în contul achitării pentru sistemul de irigare de model „Bauer Rainstar T-75-35-TY”, produs în Austria în anul 2005, cu nr. de înmatriculare XXXXX, culoare gri, instanța a considerat că este neîntemeiată și a fost respinsă, fiind reținut că nu a fost prezentată nici o recipisă, care ar confirma achitarea de către reclamanți pentru sistemul de irigare și că pe numele GȚ „Meșina Valeriu Constantin” a fost înregistrat.

De asemenea, instanța de fond a ajuns la concluzia de a respinge și pretenția reclamanților cu privire la încasarea sumei de 2523 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru serviciile executorului judecătoresc, deoarece probele materiale nu conțin nici o informație pentru care servicii ale executorului judecătoresc au fost suportate și dacă acestea pot fi încriminate GȚ „Meșina Valeriu Constantin”.

Totodată, cu referire la pretenția de încasare a sumei de 234 205 lei achitați în contul procurării tractorului de model Belarus, MTZ 82.1, instanța a constatat că Victor Ciorbîi, prin contractul de fidejusiune, încheiat cu BC „Eximbank” SA, și-a asumat obligația personală de a asigura, prin întreg patrimoniul său, executarea corespunzătoare a contractului de credit, încheiat la data de 05.05.2011, între BC „Eximbank” SA, în calitate de creditor și GȚ „Meșina Valeriu Constantin”, în calitate de debitor, prin care ultimul a beneficiat de un credit bancar în sumă de 287 880 lei. Din informația prezentată de către BC „Eximbank” SA reiese că suma de 114 480 lei a fost achitată de către Nadejda Ciorbaia, soția lui Victor Ciorbîi, care în ordine de regres, în temeiul art. 1163 alin. (1) Cod Civil Victor Ciorbîi este îndreptățit să solicite încasarea sumei plătite.

La 15 iunie 2018 Irina Meșina, reprezentată de avocatul Ina Perțu și Valeriu Meșina, au depus apeluri împotriva hotărârii din 12 iunie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central. (f.d. 2,3, 55-56, vol. III)

La 16 iulie 2018 Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Sergiu Eremei, au declarat apel împotriva hotărârii din 12 iunie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central. (f.d. 4-5, 58-61, vol. III)

Prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Sergiu

Eremei. S-a admis apelul declarat de către Valeriu Meșina în interesele GT „Meșina Valeriu Constantin” și Irina Meșina, reprezentați de avocatul Ina Perțu. S-a casat integral hotărârea din 12 iunie 2018 a Judecătoriai Edineț, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Ciorbaia și Victor Ciorbîi împotriva GT „Meșina Valeriu Constantin” și Irinei Meșina cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 197, 198-208, vol. III)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de apel a reținut că instanța de fond a supus examinării un alt obiect decât cel dedus judecătii de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, iar cel dedus judecătii nu a fost supus examinării, nefiind adoptată, în acest sens, nici o soluție. Astfel, a adoptat o hotărâre prin încasarea sumei cu titlu de regres pentru creditorul achitat de fidejutori, aplicând prevederile art. 1146 și art. 1163 Cod Civil.

A indicat că instanța de fond, în lipsa contractului de credit și a contractului de fidejusiune a dispus încasarea sumei de 114 480 lei cu titlu de regres pentru creditul achitat de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia ca fidejutori, situație contrară prevederilor art. 122 alin. (1), 239 și 240 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Instanța de apel a reținut că Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia au invocat că au încheiat cu GT „Meșina Valeriu Constantin” un act juridic, potrivit căruia dâșii să obțină la un preț avantajos un tractor în cadrul proiectului finanțat de Guvernul japonez, însă un asemenea act juridic nu a fost prezentat. Prin urmare, nu s-a constatat careva temeiuri pentru Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia de a pretinde din contul GT „Meșina Valeriu Constantin” și Irinei Meșina a echivalentului bănesc al tractorului și al sistemului de irigare.

La 13 aprilie 2019 Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Antonina Ivașciuc, au declarat recurs împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care au solicitat casarea deciziei cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată. (f.d. 2-7, vol. IV)

În motivarea recursului au invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele legale, circumstanțele expuse sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar aprecierea probelor a fost arbitrară.

Consideră greșită concluzia instanței de apel, prin care s-a respins acțiunea, în condițiile în care nu au fost verificate circumstanțele care au stat la baza emiterii deciziei, fiind arbitrară, nefiind motivată referitor la proba prezentată – recipisa lui Ion Livadaru, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prin care se prezumă și dreptul la o hotărâre și decizie motivate, prezumând motivarea deciziei ca parte obligatorie a actului judecătoresc.

La 17 iunie 2019 Valeriu Meșina și Irina Meșina, reprezentați de avocatul Ina Perțu au depus referință, prin care au solicitat de a declara recursul depus de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Antonina Ivașciuc inadmisibil. (f.d. 49-50, vol. IV)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 18 decembrie 2018, a publicat-o pe pagina web a instanței la 11 februarie 2019.

Prin scrisoarea de însoțire nr. 2935 din 12 februarie 2019 instanța de apel a expediat recurenților copia deciziei, care a fost recepționată la data de 14 februarie 2019.

Recursul depus la data de 13 aprilie 2019, se consideră în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Antonina Ivașciuc este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Victor Ciorbîi și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Antonina Ivașciuc asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Victor Ciorbii și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Antonina Ivașciuc, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Recursul, declarat de către Victor Ciorbii și Nadejda Ciorbaia, reprezentați de avocatul Antonina Ivașciuc, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas